

Bezoekadres
Weesperplein 8
1018 XA Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 020 255 1550
Fax 020 255 1551
info@dro.amsterdam.nl
www.amsterdam.nl/dro

Retouradres: DRO, Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum

Ons kenmerk

Behandeld door

Telefoonnummer

E-Mail

J.C.M. de Bruijn

020 255 1791

J.de.Bruijn@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

Reactie op het initiatiefvoorstel van het raadslid J. van Lammeren (PvdD) inzake 'Amsterdam gentechnvrij'

Geachte leden van de gemeenteraad,

De gemeenteraadsfractie van de Partij voor de Dieren vraagt het college via het initiatiefvoorstel 'Amsterdam gentechnvrij' d.d. 29 januari 2013 om Amsterdam uit te roepen tot gentechnvrije zone en dit juridisch vast te leggen.

Het initiatiefvoorstel kaart een maatschappelijk thema aan dat met regelmaat de media haalt, namelijk de risico's van teelt en consumptie van genetisch gemanipuleerde gewassen voor mens en milieu. Het college deelt die zorg eveneens en spreekt dan ook haar waardering uit voor het feit dat het initiatiefvoorstel dit vraagstuk in Amsterdam op de agenda zet. Het voorstel geeft een goed en compleet overzicht van voor- en nadelen van de teelt van genetisch gemanipuleerde gewassen, in het vervolg aangeduid met de term 'ggo's'.

Ggo's kunnen veel betekenen voor voedsel en gewassen, industrie en duurzaamheid en gezondheidszorg.

Maar ggo's kunnen ook allergieën veroorzaken, nuttige insecten schaden en zich mogelijk oncontroleerbaar vermenigvuldigen of uitkruisen.

Daarom gelden er strenge (internationale) regels voor ggo's. Voordat een nieuwe toepassing of product op de markt mag komen, wordt het uitgebreid getest. Alleen als de risico's voor mens en milieu verwaarloosbaar klein zijn, verleent de overheid een vergunning.

De Partij voor de Dieren meent dat de voordelen van ggo's gemakkelijk weerlegd worden op basis van bestaande kennis en onderzoek. Het initiatiefvoorstel erkent dat de mogelijkheden voor grootschalige teelt binnen de gemeentegrenzen van Amsterdam beperkt zijn, maar stelt dat kleinschalige teelt van ggo's niet ondenkbaar is. Dit wordt in het initiatiefvoorstel verder uitgewerkt en de mogelijke consequenties ervan worden geschetst. Op basis daarvan doet de Partij voor de Dieren in het initiatiefvoorstel de

oproep om Amsterdam uit te roepen tot gentechnvrije zone en dit juridisch vast te leggen.

De Partij voor de Dieren kaart een actueel thema aan dat een groeiend aantal burgers bezighoudt. Bij consumenten is er een toenemende behoefte om meer te weten over de oorsprong van hun voedsel, hoe het wordt gekweekt of geteeld en wordt vervoerd. Hieronder valt ook het genetisch manipuleren van organismen. In datzelfde kader moet de wens worden geplaast van boeren om gevrijwaard te zijn van mogelijke besmetting door gentechngewassen die in de nabijheid van hun gronden (kunnen) worden geteeld.

Voedselveiligheid staat als maatschappelijk vraagstuk steeds meer in de publieke belangstelling. De vraag is of een gemeente daaraan een wezenlijke bijdrage levert door zich uit te roepen als gentechnvrije gemeente.

Verdeling bevoegdheden Brussel, Den Haag en gemeenten

De verantwoordelijkheid voor het introduceren van ggo's ligt bij de rijksoverheid en bij Europa. Het treffen van eventuele (juridische) maatregelen om de introductie van dergelijke organismen tegen te gaan, ligt dan ook primair bij de rijksoverheid en bij Europa. De Europese Voedselveiligheid Autoriteit (EFSA) adviseert de Europese commissie over de risico's voor voedselveiligheid waaronder de veiligheid van nieuwe genetisch gemodificeerde gewassen.

Europa gaat over de toelating van ggo's en heeft daarvoor een Richtlijn opgesteld ten aanzien van de import en teelt. Onderdeel van toelating is een milieurisicoanalyse. Het gaat daarbij alleen om de veiligheid voor mensen en dieren in de vergunning-verlening.

Europa en de Rijksoverheid nemen bij een besluit over de toelating van ggo's mede in overweging de wijze van bescherming van reguliere en biologische teelten tegen menging met genetisch gemodificeerde gewassen.

Er is discussie gaande of er niet ook met andere aspecten rekening moet worden gehouden, zoals duurzaamheid of maatschappelijk nut. Dat worden ook wel de sociaal-economische aspecten genoemd.

Als we kijken naar het beleid binnen Europa is de EU nogal terughoudend als het gaat om het gebruik van genetisch gemanipuleerde gewassen. Een aantal EU-lidstaten en landen binnen Europa hebben het gebruik van specifieke genetisch gemanipuleerde gewassen zoals gemanipuleerde maïs, zelfs verboden.

Rijksoverheid

Het is in Nederland verboden om met genetisch gemodificeerde organismen te werken, tenzij daarvoor vergunning is verleend door het bureau ggo van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het ministerie beoordeelt of de verplichte risico-analyse goed is uitgevoerd alvorens de vergunning kan worden afgegeven. Dit kan alleen als de risico's voor mens en milieu verwaarloosbaar klein zijn. Het ministerie laat zich adviseren door de Commissie Genetische Modificatie (Cogem). De Inspectie voor de Leefomgeving

controleert of organisaties de juiste vergunningen hebben en of zij zich aan de voorschriften houden. Bij biotechnologische handelingen bij dieren adviseert de Commissie Biotechnologie bij Dieren het ministerie.

Overigens wordt geen van de momenteel door Brussel toegelaten ggo's in Nederland geteeld.

Gemeente

Een gemeente heeft geen rol waar het gaat om het toelaten van ggo's. Wel kan een gemeente in bestemmingsplannen gentedvrije zones aanwijzen. Dat heeft Nijmegen als eerste gemeente in Nederland gedaan door de Ooyse Schependom tot gentedvrije zone uit te roepen. Door deze gentedvrije zone een plek in het bestemmingsplan te geven krijgt een gemeentelijk gentedvrij-beleid een juridische basis.

Het blijft de vraag of in een bestemmingsplan andere zaken dan alleen ruimtelijk relevante aspecten in de besluitvorming kunnen worden meegenomen. De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (van kracht vanaf 1 juli 2008) beperkt het instrumentarium tot ruimtelijke aspecten. De bestuursrechter (Raad van State) zal over de variant met extra regels inzake het uitsluiten van gentedvrije zone uiteindelijk moeten oordelen als dat in een eventuele procedure aan bod komt.

Situatie in Amsterdam

Er worden in Amsterdam momenteel geen gentedvrije zone gewassen verbouwd op commerciële basis. Bovendien is er op het grondgebied van Amsterdam als sterk verstedelijkte gemeenten nauwelijks ruimte voor de grootschalige teelt van ggo's. Evenmin zijn hiervoor initiatieven bekend en die worden ook niet verwacht. In die zin is het initiatiefvoorstel dan ook niet opportuun. Vanzelfsprekend zullen we de ontwikkelingen wel blijven volgen.

Een ander argument tegen het initiatiefvoorstel is dat de gemeente Amsterdam bovenop het Europese en nationale wetgevingskader voor ggo's een gemeentelijk beleid- en regelgevingsregime zou moeten gaan optuigen voor een heel beperkt areaal potentieel voor de teelt van ggo's geschikte grond. De vraag is of ambtelijke capaciteit hiervoor moet worden ingezet.

Het aanwijzen van één of meer gentedvrije gebieden binnen een gemeente heeft als bijeffect dat impliciet voor de niet aangewezen gebieden in de gemeente de indruk wordt gewekt dat daar ggo's wel toegelaten zijn. En om geheel Amsterdam als sterk verstedelijkte gemeente aan te wijzen als gentedvrije gemeente is erg overtrokken en neigt naar symboolpolitiek. Dat laatste kan toch niet de bedoeling zijn van de initiatiefnemers voor een gentedvrij Amsterdam en is in ieder geval niet de bedoeling van dit college.

Het college concludeert dat uit de veelheid van inzichten en opvattingen rond ggo's één ding duidelijk is: er wordt zowel in Brussel als in Den Haag grote voorzichtigheid betracht en er worden voorbehouden gemaakt ten aanzien van het toelaten en gebruiken van genetisch gemanipuleerde gewassen. Het college onderschrijft die benaderingswijze geheel en acht die vooralsnog voldoende.

Op grond van de hiervoor gegeven informatie en argumenten ontraadt het college uitvoering van het initiatiefvoorstel 'Amsterdam gentedvrij' waarin Amsterdam wordt uitgeroepen tot gentedvrije zone.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders,

Freek Ossel, wethouder Openbare ruimte en Groen